

Litva Prezidenti Gitanas Nausedanın bugünlərdə ölkəmizə baş tutmuş səfəri əməkdaşlığımızın strateji mahiyyətini bir daha təsdiqləmiş oldu. "Cənab Prezident, bir daha Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Mən Sizi bizim ölkədə qəbul etməkdən çox məmnunam. Azərbaycana rəsmi səfər etdiyiniz üçün çox sağ olun. Biz bunu dostluq və tərəfdaşlıq əlaməti hesab edirik. Litva ilə Azərbaycan uzun illərdir ki, strateji tərəfdaşdırlar. Aramızda imzalanmış Strateji Tərəfdaşlıq üzrə Bəyannamə həqiqətən əməkdaşlığımızın mahiyyətini əks etdirir." Bu sözləri mayın 18-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev litvalı həmkarı ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında söyləmişdir.

Azərbaycan – Litva əməkdaşlığı yeni mərhələdə

Litva Prezidentinin Azərbaycana uğurlu səfərinin yekunları ilə bağlı mətbuata verilmiş bəyanatlarda hər iki ölkə, eləcə də, Azərbaycana, Litvaya qonşu, tərəfdaş, dost olan ölkələr üçün maraqlı, mühüm məqamlar vardır. Prezidentlərin bəyanatlarında ikitərəfli əlaqələrlə yanaşı, çoxtərəfli əməkdaşlıq platformaları, bir sıra beynəlxalq mövzular da yer aldı. Biz onu da görürük ki, Azərbaycan Prezidentinin bölgədə yaranmış yeni reallıqları, tarixi zəfərimizi və hazırkı sülh gündəliyini əhatə edən bəyanatı 18 mayda – Laçının işğal günündə, daha doğrusu, keçmiş işğal günündə verilir. "Keçmiş işğal günü" deyiriksə, deməli, yeni səhifə başqa siyasi iqlimdə cərəyan etməlidir. Bölgə üçün, yaxın-uzaq ölkələr üçün, hər kəs üçün beynəlxalq hüquq normalarına, birgəyaşayış qaydalarına, mehriban qonşuluq, bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq və s. vacib prinsiplərə sadıqlıq alternativlərin ən yaxşısıdır.

Azərbaycan Prezidenti mətbuat konfransında demişdir: "Biz bu gün Cənubi Qafqazda münasibətdən sonrakı vəziyyəti də müzakirə etdik. Mən bir daha Azərbaycanın mövqeyini ifadə etdim ki, biz Cənubi Qafqazı sülh, əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət bölgəsi kimi görmək istəyirik. Düşünürəm ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bu əməkdaşlıq formatını yaratmaq üçün imkan var. Biz, həmçinin gürcüstanlı həmkarlarımız ilə bu barədə fikir mübadiləsi apardıq və onlar da bu seçimi çox müsbət qiymətləndirdilər. Lakin təəssüf ki, Ermənistan indiyə qədər Cənubi Qafqazda üçtərəfli qarşılıqlı fəaliyyət formatının ilkin olaraq başlanmasına həvəs göstərmir. Düşünürəm ki, imkanlar əldən verilməli deyil".

Azərbaycanla Litva da məhz alternativlərin ən yaxşısı üzrə əlaqələrdə maraqlıdır və bu maraqlı, Litva Prezidentinin ölkəmizə səfəri əsnasında aparılmış müzakirələrlə bir daha təsbit olunmuş, qüvvətləndirilmişdir. Litva ilə Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır və bu tərəfdaşlıq uzun illər əvvəldən başlayıb. Dövlət başçımız dedi: "İki ölkə arasında imzalanmış Strateji Tərəfdaşlıq üzrə razılıq əməkdaşlığının mahiyyətini əks etdirir və ölkələr arasındakı güclü siyasi əlaqələr siyasi dialoqun təzahürüdür". Azərbaycan Prezidentinin bəyanatında özəlliklə sülh, əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət istiqamətində dövlətimizin niyyəti, planları, prinsiplərini mövqeyinə dair mövzular əsas yer tutdu. Bu, əlbəttə, təsadüfi deyildir. Birincisi, ona görə ki, Azərbaycan Qafqazda Litvanın önəmli – Litva Prezidentinin öz sözləri ilə desək, çox önəmli tərəfdaşdır. Çox önəmli tərəfdaşla ikitərəfli ticarət həcmələrini artırmaqda maraqlı olan Litva, Cənubi Qafqazın bu, ən böyük, ən güclü ölkəsində sabitlikdə, istiqrarda maraqlı olması çox məntiqlidir. Azərbaycan işğaldan azad olunmuş ərazilərdə böyük quruculuq işlərinə başlayıb və ölkəmizə yatırımda maraqlı olan dost, tərəfdaş ölkələr üçün bu böyük quruculuq işləri də, əlbəttə, cazibədarlıdır.

Başqa bir mövzu, Avropa və onun təhlükəsizlik arxitekturasıdır. Litva həm Avropa İttifaqının üzvü, həm vaxtilə bizimlə birgə keçmiş Sovet İttifaqının üzvü olması baxımından önəmli yerə malikdir. Avropa İttifaqının Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olması təsadüfi deyil. Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 ölkəsi ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında razılıqlar imzalayıb. Yəni, Avropa İttifaqı da Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlıdır. "Avropa İttifaqı – Azərbaycan əməkdaşlığı uğurla inkişaf edir. Enerji, nəqliyyat təhlükəsizliyi, ticarət – perspektiv əməkdaşlıq istiqamətləridir. Avropaya təbii qazın ixracına başlamağımızı və neft – qaz qiymətlərinin artımında olduğu faktını nəzərə alaraq, cari ildə Avropa İttifaqı ilə ticarət dövriyyəsi artıb". – Azərbaycan Prezidentinin sözləridir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycan – Litva ikitərəfli münasibətləri 2007-ci ildə imzalanmış Strateji Tərəfdaşlıq üzrə Birgə Bəyanatın ruhuna uyğun şəkildə inkişaf etməkdədir, deməli,

bu əməkdaşlıq ruhunu digər platformalarda da qorumaq, daha da inkişafına nail olmaq maraqlarımıza daxildir.

Nəhayət, onu da vurğulayaq ki, Litva Prezidenti Bakıdan sonra İrəvana getdi. Bu isə onun üçün hər iki paytaxtda, dövlət rəhbərliyində, ümumən, ölkələrdəki vəziyyət, sülh gündəliyinə münasibət və digər mövzulara vəqif olma imkanı yaradacaq. Azərbaycanın mövqeyi aydındır: "Biz münasibətləri normallaşdırmaq və düşmənçilik səhifəsini çevirmək istəyirik". Avropa İttifaqının üzvü olan keçmiş Sovet İttifaqının üç respublikasından birinin rəhbəri olan Gitanas Nausėdas, Azərbaycandan Ermənistana aydın təsəvvürlərlə yollanmışdır.

Bizim mövqeyimizin çox aydın olması, Ermənistanın Litva ilə, Avropa İttifaqı ilə, digər ikitərəfli, çoxtərəfli münasibətlər zəminində hər hansı formada "suyu bulandırmaq" cəhdlərini əhəmiyyətsizləşdirir.

Azərbaycan Prezidentinin 18 may bəyanatındakı ismarıcları yığcam şəkildə ifadə etməyə çalışaq:

– Azərbaycan Cənubi Qafqazı sülh, əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət bölgəsi kimi görmək istəyir. Bunun üçün real imkanlar yaranıb və məhz Ermənistan sülh, əməkdaşlıq üçün real addımlar atmır, yaxud ata bilmir. Bu isə Cənubi Qafqaz üçün sülh, təhlükəsizlik və sabitlik mühitinin yaranmasını gecikdirir, vaxt itkisi yaradır.

– Azərbaycanın sülh danışıqlarının baza prinsipləri olaraq irəli sürdüyü 5 prinsip BMT Nizamnaməsi, Helsinki Yekun Aktı və beynəlxalq hüquq normalarına tam uyğundur və Ermənistanın onlardan imtinası məhz beynəlxalq hüququ saymamasının ifadəsi olacaq.

– Sərhədlərin delimitasiyası artıq başlamlıdır, bunun üçün real vaxt, şərait yetişib. Ermənistan hakimiyyətinin bacarıqsız, məsuliyyətsiz mövqeyi narahatlıq doğurur. Azərbaycan müvafiq işçi qrupunu vaxtında yaradıb və nümayəndə heyətini ezam etməyə hazır olsa da, qarşı tərəf görüşün keçirilməsindən artıq iki dəfə imtina edib, üstəlik, görüş üçün hər hansı yeni tarix verməyib.

– Azərbaycan son iki ildə nə edib? İlk növbədə, BMT Nizamnaməsinin verdiyi özünümüdafiə hüququndan yararlanaraq, ərazilərini işğaldan azad edib, ikincisi, azad edilmiş ərazilərdin minalardan təmizlənməsi, infrastrukturun bərpası, əhəlinin öz yurd – yuvasına dönməsi, şəhərlərin, kəndlərin sıfırdan yenidən qurulması üçün genişmiqyaslı işlərə başlayıb.

Bütün bunlar işğalçı ilə işğala məruz qalan, vandallıq edənə abidələri dağıdılan tərəflərin fərqi, durumun gündəliyini müqayisə etməyə geniş imkan yaradır. Belə bir keçmiş üzərində sülhü bərqərar etmək nə qədər çətin olsa da, Azərbaycan yenə irəli baxır, ədalətli gələcək quruculuğuna çalışır. Avropa İttifaqı da, bütün beynəlxalq aləm də, bu durumu, gerçəkliyi, imkanları görməli, adekvat münasibət göstərməlidir.

Dövlətimiz var olsun!

Qənirə PAŞAYEVA,
Milli Məclisin
Mədəniyyət komitəsinin sədri